

SOS Racisme

Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N

sos@sosracisme.dk

www.sosracisme.dk

SOS Racisme

17. februar 2019

Forsinket høringsvar på: Udkast til Lovforslag om ny hovedlov på beskæftigelsesområdet: Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB)

Til: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (star@star.dk)
att. Gyda Kaptain (gyk@star.dk), Sanne Rendal (sar@star.dk) og Helle Sølvsten (hes@star.dk).

SOS Racisme vil takke for, at vi har fået lovforslaget sendt i høring, og desuden beklage, at vi ikke har nået at svare før høringsfristens udløb.

Generelt er vi enige i store dele af den del af lovforslaget, som ikke vedrører sanktioner. Der er en senere høringsfrist - 25. februar - for sanktionslovforslaget, som vi vil svare på inden.

Vi er enige i, at det er meget vigtigt for personer at få et arbejde, så de kan forsørge sig selv, få flere penge mellem hænderne, få mulighed for reelt medborgerskab, få en god bolig, få tillid til sig selv, og komme ud af den fattigdom, som integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet medfører.

Vi er enige i, at der skal ske **en afbureaukratisering med mindre vægt på hyppig kontrol**, og mindre strikshed i regelsættet, så at der løsnest op for, at personer på overførselsindkomster fx kan tage på indkøbstur til Sverige eller Tyskland etc., og på flere punkter et forenklet regelsæt. Desuden finder vi det positivt, at man nu vil lave forsøg med, at fagforeninger får mulighed for igen at overtage jobanvisningen. Derimod kan vi blive betænkelige, når andre aktører udefra kan varetage kontrolfunktionerne. Det er vigtigt at skrotte meningsløse og ufrugtbare regler, som ofte er helt uforståelige, medfører nervøsitet, irritation og mindreværdighed hos de pågældende og ikke får dem nærmere til arbejdsmarkedet.

Vi er også enige i, at praktik og løntilskudsjob bør være så nær det virkelige arbejdsmarked og så virksomhedsrettet som muligt.

Vi er glade for, at større grupper, der er langt fra arbejdsmarkedet, slipper for den intensive del og dermed pligten til at være aktivt jobsøgende; desuden at personer, der ikke har et aktuelt behov for at komme i arbejde, fx kvinder i slutningen af graviditeten og de første 6 mdr efter fødslen, og personer der snart begynder i ordinært job, m.fl. slipper.

Hvad der mangler i lovforslaget:

På udlændingområdet udgør antidiskriminationslovgivningen ikke et effektivt værn mod diskrimination og fordomme. Der mangler til dels foranstaltninger, fx en mentorordning som en håndholdt støtte, der kan øge chancen for, at en udlænding kommer i job. Et af de tidligere succesrige eksempler været Nyt Netværk Sønderborg, som netop gennem fællesskaber og en mentorordning havde stort held med at få udlændinge i normale job, i et område hvor det den gang var svært at få højtuddannet arbejdskraft. Det var en selvlavet organisation af lokale, private, kommunale, enkeltpersoner og jobsøgende udlændinge, som havde skabt og uddannet mentornetværk for højtuddannede udlændinge og arrangeret prøver på jobsamtaler i Sønderjylland.

Der er i dag mange barrierer i forhold til at udlændinge får job:

Fordomme: De fleste udlændinge kommer i dag med et udenlandsk klingende navn, evt. en mørkere hudfarve, øjenfarve og hårfarve end mange danske statsborgere har. Nogle er mere religiøse, eller har en anden religion, end de fleste danske statsborgere har. Pga. fordomme, som forstærkes af den politiske retorik og den diskrimination, udlændinge aktuelt oplever, kan alene de nævnte forhold udgøre en hindring for at få ansættelse hos en arbejdsgiver i Danmark. En stor andel af de udlændinge i Danmark, der er i job, er således selverhvervende eller ansat af andre udlændinge.

Netværk: Nyligt ankomne udlændinge vil ofte mangle netværk og af den grund have svært ved at få job, idet mange job tilbydes efter hvem, der kender en mulig arbejdskraft.

Sproglige problemer: Ringere mestring af skriftligt dansk, kraftig accent og besvær med udtalen: Sådanne forhold kan gøre en arbejdsgiver betænkelig over vedkommendes sprogforståelse og kommunikative evner og arbejdsevner på dansk.

Uddannelse: Selv om en udlænding medbringer en uddannelse fra sit hjemland, vil den ikke nødvendigvis kunne accepteres eller bruges i Danmark. Mange vil ikke kunne skaffe attester og andre beviser på gennemgået uddannelse og på, hvad den indeholder, fx hvis de kommer fra et land med krig og borgerkrig.

Traumer: Endelig er mange udlændinge kommet som flygtninge og er måske traumatiserede eller syge pga. krig, forfølgelse og flugt, eller er bekymret for deres familie i hjemlandet, som de ikke kan blive familiesammenført med. Traumer og konstant bekymring kan medføre psykisk sygdom.

Midlertidighed: Hvis L 140 vedtages d. 21. februar trods indsigelse fra arbejdsmarkedets parter, får flygtninge kun midlertidigt ophold. Desuden risikerer de at få ophævet eller omklassificeret deres asylstatus. Således kan de risikere at blive tvangshjemsendt, få pålæg om at opholde sig på Kærshovedgård, Sjælsmark eller Avnstrup el. lign., eller de kan blive nødt til at gå under jorden eller flygte til et andet land for ikke pludselig at blive hjemsendt til tortur, krig og forfølgelse i oprindelseslandet, sådan som det allerede sker med somaliske flygtninge i Danmark.

De afsnit, der vedkommer SOS Racisme, er først og fremmest dem, hvor udkastet omhandler udlændinge og går ind på integrationslovens område.

Vi har dog enkelte punkter, hvor vi er uenige i lovforslaget:

Ad selvbooking:

Pligt til selvbooking foreslås i lovforslaget videreført for dagpengemodtagere og indført for jobparate kontanthjælps- og integrationsydelsesmodtagere uden for integrationsprogrammet samt personer i jobafklaringsforløb. Officielt er formålet at give øget medindflydelse på tilrettelæggelsen af og indholdet i kontaktførelset og dermed give personer i målgrupperne et større ansvar for egen indsats, som i sidste ende skal styrke mulighederne for at komme i arbejde. Hensigten er, at den enkelte skal tage ansvar for eget forløb.

Selv om det ikke er hensigten, vil konsekvenserne for udlændinge ofte være, at de bliver sanktioneret, fx. fordi de ikke har forstået reglerne rigtigt, eller fordi de ikke kan finde ud af bookingsystemet.

Tværtimod er selvbooking ikke et meningsfuldt regelsæt, selv om det har været i brug for dagpengemodtagere en periode. Når vi er imod selvbooking skyldes det, at det for mange, som ikke er IT-vante- både danske og udlændinge - er uforståeligt og uigennemførligt. Hvis ens dansk kundskaber ikke er i top, eller man ikke er vant til at læse skrifter med latinske bogstaver, er hjemmesider vanskelige at finde rundt i og forstå. Det kan derimod bevirke endnu mindre tiltro til egne evner og endnu mere meningsløshed for personer, der dårligt forstår dansk, har lav selvtillid, eller ikke er i arbejde, men er gået i stå eller har en depression, og derfor ikke får booket en tid 4 gange på 6 måneder.

Der vil være lige så meget indflydelse på tidspunktet for næste samtale, hvis tiden aftales mellem sagsbehandler i jobcentret, borgeren får et aftalekort med ved den første samtale, som vedkommende er indkaldt til, og derpå ved de enkelte samtaler, og klienten mindes om det ved en sms, - eller hvis vedkommende ikke har en telefon: ved email eller brev nogle dage før næste samtale. Ydermere vil hele forløbet med partshøring ved udeblivelse og inddragelse af penge, og i sidste ende evt. udsættelse af bolig eller betaling af uforudsete udgifter til personer, der i forvejen får integrationsydelse, der normalt er under minimumsbeløbet for et værdigt liv i Danmark, være en kæmpe stor belastning for både borgeren og jobcentret, give borgeren ringere selvtillid og give et rigtig dårligt forhold mellem parterne. Det vil ikke være befordrende for, at borgeren kommer i job.

Foreslået ændring:

De fleste praktiserende tandlæger og læger, fysioterapeuter m.v. og kiropraktorer har en ordning, hvor næste samtale- eller behandlingstid i et forløb aftales i forbindelse med den aktuelle samtale og følges op af en automatisk sms nogle dage før samtalen. Begge parter vil kunne aflyse tiden og booke en ny tid fx ved sygdom Hvis der opkræves betaling ved udeblivelse indeholder sms'en besked herom, desuden indeholder den en besked om, hvortil en evt. aflysning skal telefoneres eller emailes. Varianter af systemet kan være, at der mindes om samtalen ved email, eller både ved email og sms. I nogle tilfælde suppleres

med muligheder for selvbooking på en hjemmeside, eller telefonisk booking via en sekretær. Sådanne ordninger kan nedbringe antallet af udeblivelser, idet mange skyldes forglemmelser.

Manglende selvbooking vil ramme de mest sårbare på området, inkl. personer, som ikke mestrer tilstrækkeligt dansk eller har tilstrækkeligt kendskab til IT, og personer, der er psykisk syge, fx har en depression. Det er personer, som burde have været fritaget for ordningen, men hvor jobcentret eller andre af en eller anden grund endnu ikke har fået fritaget dem for den. Tolkegebyret medfører, at der sjældent vil bruges tolk til samtalerne, hvilket jo hæmmer muligheden for at den udenlandske borger kan forstå systemet. På den måde kan manglende selvbooking skyldes forglemmelse eller manglende forståelse, - eller manglende evner til at håndtere en situation. Det er ikke noget man bør sanktionere, og slet ikke med så alvorlige straffe som fx manglende udbetaling af dagpenge, integrationsydelse o. lign. i dage eller perioder.

Det mest ubehagelige er, at manglende selvbooking/fremmøde eller udeblivelse vil kunne betyde en social deroute hos en fattig klient pga. de store økonomiske konsekvenser af manglende udbetaling af overførselsindkomst, der langt overskrider beløbet for udeblivelse fra et tandlægebesøg.

Ad: Indlæggelse af CV og målsætning for jobsøgning på Jobnet

Med lovforslaget skal det nu også være obligatorisk for modtagere af integrationsydelse m.v. at indlægge CV og målsætning for job på nettet, uanset om de er jobparate eller aktivitetsparate. Den sidste gruppe vil dog kunne få hjælp til det i jobcentret.

Forslag: Med mindre en udlænding mestrer skriftligt dansk perfekt, bør en del af jobcentrets opgave netop være at hjælpe vedkommende med at skrive et godt og klart CV på et korrekt dansk og lægge det på nettet inden for 3 uger. Det er selvfølgelig den jobparate eller aktivitetsparate, der skal bestemme, hvad der skal stå i det. Hvis CV'et er beregnet på andet end en sanktionsmulighed hvis den arbejdssøgende ikke får lagt et CV på Jobnet, og hvis det skal give vedkommende chancer for at få et job, skal det være velformuleret, ordentligt, logisk og klart. Selv udlændinge der har bestået Danskprøve 3 kan ikke altid formulere sig helt korrekt skriftligt, hvis ikke de er vokset op og har gået i skole i Danmark.

Ad: Uddannelsesregler for 25 - 29 årige personer

Mange flygtninge har pga. situationen i deres hjemland og forfølgelse og flugt været forsinket eller forhindret i at tage eller færdiggøre en uddannelse. Hvis de har været i gang med en længerevarende uddannelse i hjemlandet bør de - om ønsket og der er mulighed herfor - have lov til at færdiggøre den i Danmark på kandidatniveau. Vi synes i øvrigt, det er vigtigt ikke at være for restriktiv med aldersgrænser i dette tilfælde, men også give folk på 25- 29 år mulighed for at tage en uddannelse på professionsbachelorniveau.

For SOS Racisme

Anne Nielsen, Næstformand